

V Praze dne 24. května 2013
Č.j.: 449/13

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k návrhu
**věcného záměru zákona,
kterým se mění zákon č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství
(horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony**

I. Úvod:

Návrh věcného záměru shora uvedeného zákona se zabývá třemi okruhy:

- Stanovením tzv. strategických vyhrazených nerostů (tedy další kategorie nerostů oproti stávajícímu zákonu) a zvláštními podmínkami pro tyto nerosty, zejména opětovné zavedení možnosti vyvlastnění
- Novými podmínkami, upravujícími zřizování, existenci, převod, odejmutí a zrušení dobývacích prostorů
- Stanovením nové výše, nového způsobu výpočtu a nového způsobu přerozdělení úhrad z dobývacích prostorů a z vydobytých nerostů.

II. Připomínky a návrhy změn:

RIA k věcnému záměru zákona má 4 strany a ve skutečnosti se o nejedná o RIA, ani po formální stránce. Ve stanovisku se dále uvádí pouze několik ilustrativních nedostatků, v žádném případě se nejedná o výčet nedostatků.

1. V části definice problému jsou uvedeny odkazy na externí dokumenty. Do určité míry se lze poněkud podrobnější informaci o problémech dozvědět ze samotného věcného záměru, ale i v tomto případě se jedná o deklaratorní, nedostatečně popsané a nezdůvodněné problémy či tvrzení. RIA ani vlastní věcný záměr nedefinuje problémy dostatečně, nevysvětluje, jaké jsou konkrétní důsledky problémů ani problémy nezdůvodňuje, a zejména neuvádí, na jaké subjekty a jakým způsobem jsou jednotlivé problémy vázány a jaké obtíže těmto subjektům uvedené problémy způsobují.

Jestliže se RIA odvolává na externí dokument, má v ní být přinejmenším stručný souhrn hlavních věcných závěrů či výsledků.

2. Popis existujícího a cílového stavu jsou uvedeny ve věcném záměru, nikoliv v RIA, avšak i ve věcném záměru jsou uvedeny nedostatečně: hovoří se například o „podmínkách a předpokladech dobývání nerostů“ (str. 8), ale text specifikuje pouze problematiku vyvlastnění, není zřejmé, zdali se bude jednat o jiné podmínky dobývání, o jaké, v jakém rozsahu, proč apod. V popisu současného a cílového stavu se neuvádí, v čem je současná ochrana vyhrazených ložisek nedostatečná či nefunkční, s výjimkou skutečnosti, že nyní neexistuje (po poslední novele) možnost vyvlastnění. Návrh rovněž uvádí, že stát bude „zasahovat do soukromoprávní činnosti a práv těžební organizace a ... realizaci (nerostu) na trhu.“ (str. 10). V popisu problému ani v popisu současného stavu se neuvádí, proč, v jakých ohledech a jakým způsobem není stávající právní úprava funkční, a požadované zásahy do práv a trhu nejsou ani blíže popsány, ani zdůvodněny. Ostatní okruhy jsou popsány stejně nedostatečně.
3. Identifikace dotčených subjektů je provedena obecným výčtem, není zřejmé, o jaké množství subjektů se jedná, jaké jsou jejich zájmy či práva, které budou dotčeny, jaký je jejich vztah k řešené problematice a k navrhovaným úpravám. Bez takového upřesnění však nelze RIA zpracovat – např. nelze ani kvalitativně určit náklady a přínosy, natož pak kvantitativně.
4. Vzhledem k tomu, že výčet subjektů je poměrně široký, že se předpokládá znovuzavedení institutu vyvlastnění, že se předpokládá zásah do práv mnoha různých subjektů, vč. těžařů a vzhledem k dalším skutečnostem, nelze přijmout tvrzení, že rizika navrhované úpravy se nepředpokládají.
5. Použité zdůvodnění, že „nulová varianta by znamenala nesplnění usnesení vlády“ a proto se tato varianta „vůbec nepředpokládá“ znamená explicitní popření účelu RIA, snad způsobené pouze nepochopením. Za jedinou variantu se považuje uvedený věcný záměr v navržené podobě, aniž by byl učiněn buď i jen pokus o zvážení různých přístupů k řešené problematice. Nelze uvěřit, že různé varianty řešení dílčích témat nejsou možné.
6. Náklady a přínosy jsou zpracovány nedostatečně, nejsou konzistentní a zdají se být v rozporu s některými tvrzeními uvedenými ve věcném záměru. Není provedeno ani kvantitativní ani kvalitativní zhodnocení dopadů na různé skupiny. Kvantifikace, přinejmenším u tzv. strategických vyhrazených nerostů je však nepochybně možná alespoň v hrubých rysech. Tvrzení, že zvýšení sazeb úhrad bude pro podnikatelský sektor znamenat „určitý dopad“ je poněkud nepřesné – přestože bude tato částka představovat jen cca 1,3% obrátu odvětví těžby a dobývání (data z r. 2011), nelze ji považovat pro dané odvětví za zanedbatelnou. Tvrzení že „Určité náklady budou spojeny s vyvlastňováním...“ (str. 22), a že „Výdaje státu spojené s vyvlastněním budou kompenzovány...“ jsou tvrzení, která musí být doložena argumenty a kvantifikována, podobně jako mnoho jiných tvrzení.

7. Tvzení o pozitivních efektech v oblasti zaměstnanosti je vágní, nic neříkající a nepřesvědčivé. Bez podložení argumenty a alespoň rámcové kvantifikace nemá žádný smysl.
8. Věcný záměr byl konzultován pouze mezi dotčenými resorty. Metodika RIA požaduje konzultace s dotčenými subjekty či jejich zástupci. V průběhu procesu RIA je proto třeba tyto konzultace vypořádat, tzn. zdůvodnit přijetí či odmítnutí připomínek a výsledek konzultací ve zprávě RIA uvést.

III. Závěr:

Vzhledem k tomu, že RIA ve skutečnosti nebyla provedena, a vzhledem k tomu, že se jedná o zákon, který se bude dotýkat velkého množství subjektů zcela zásadním způsobem, navrhuji vrátit dokument s požadavkem na zpracování hodnocení dopadů regulace a až bude toto hodnocení zpracováno, tímto hodnocením se v Komisi RIA zabývat.

Vypracoval: RNDr. Jan Vozáb

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.
předseda komise